

Πρεσβεία της Ελλάδος στο Βουκουρέστι
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΣΤΗ ΜΟΛΔΑΒΙΑ 2021

Βουκουρέστι, Οκτώβριος 2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ISO 9001:2008 ΓΕΝ 30 - 02

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	4
A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας.....	4
A.2 Δημογραφικά Στοιχεία.....	4
A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς.....	4
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	6
B.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	6
B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών.....	6
B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας.....	8
B.1.3 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις).....	8
B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές).....	8
B.1.6 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών.....	9
B.1.7 Καθεστώς ιδιοκτησίας.....	9
B.1.8 Εργασιακό καθεστώς.....	9
Συμβάσεις εργασίας: Οι συμβάσεις διακρίνονται σε ορισμένου και αορίστου χρόνου. Οι σχετικοί όροι διέπονται από τον Κώδικα Εργατικού Δικαίου της Μολδαβίας (N.154/XV/2013, όπως τροποποιήθηκε στις 9.7.2020). Το Σύνταγμα της χώρας θεσπίζει δικαίωμα στην εργασία, ισότιμη αντιμετώπιση ανδρών και γυναικών, απαγόρευση καταναγκαστικής εργασίας, απαγόρευση μη δηλωθείσας εργασίας, δικαίωμα συνδικαλιζέσθαι κ.α.....	9
Μισθοί: Ο μέσος μηνιαίος μισθός είναι 7.850 MDL (393 ευρώ) και καθαρός 6.456 (330) MDL. Ο μέσος μισθός μεσαίων στελεχών του ιδιωτικού τομέα είναι περί τα 14.000 MDL (700 ευρώ), ενώ υψηλόβαθμων αγγίζει το 27.200 MDL (1.360 ευρώ). Μετά την πρώτη δεκαετία, ο μισθωτός ανεβαίνει κλιμάκιο και τα έσοδά του αυξάνονται κατά 21%, με κλιμακωτή αύξηση σε κάθε δεκαετία. Στον ιδιωτικό τομέα, οι καλύτερα αμειβόμενοι είναι οι εργαζόμενοι του τομέα έρευνας/τεχνολογίας (18.528 MDL), του τομέα ενέργειας και του ιατρικού τομέα (γιατροί, οδοντίατροι, νοσοκόμοι, φυσιοθεραπευτές). Οι πιο χαμηλά αμειβόμενοι είναι οι εργαζόμενοι στον αγροτικό τομέα (4.994 MDL -250 ευρώ), στον τομέα εστίασης και ψυχαγωγίας.....	10
Συντάξεις:	10
B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Μολδαβίας.....	10
B.2.3 Δίκτυα Διανομής.....	10
Αγορές μέσω διαδικτύου (E-commerce).....	11

Διακίνηση φρούτων-λαχανικών.....	11
B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση.....	11
B.2.5 Πρακτικές οδηγίες.....	13
B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα.....	15
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ.....	16
Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας.....	16
Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων.....	16
Γ.4 Ειδικότεροι φόροι.....	17
ΦΠΑ.....	17
Η ειδική φορολογία επί των ακινήτων.....	17
Γ.5. Δασμοί – Δασμολόγιο.....	17
Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ) – Βιομηχανικά Πάρκα – Τεχνολογικό Πάρκο.....	17
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	18
Δ.1 Κίνητρα Επενδύσεων.....	18
Ε. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	19
ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	21

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας

Η Μολδαβία βρίσκεται στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στο Βόρειο τμήμα της Βαλκανικής Χερσονήσου. Η συνολική της έκταση είναι 33.843 τ.μ., με την απόσταση μεταξύ των άκρων του Βορρά και του Νότου να είναι 350 χλμ. και από την Ανατολή προς τη Δύση να είναι 150 χλμ. Η Μολδαβία συνορεύει με τη Ρουμανία και την Ουκρανία και ανακηρύχθηκε ανεξάρτητη Δημοκρατία το 1991, μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης (της οποίας υπήρξε μέλος από το 1945). Πρωτεύουσά της -και μεγαλύτερη πόλη- είναι το Κισινάου με περίπου 500.000 κατοίκους. Νόμισμα της χώρας είναι το μολδαβικό λέου (MDL) το οποίο υποδιαιρείται σε ban (1 Leu=100 bani), με την ισοτιμία του με το Ευρώ να κινείται περίπου στο 1 M/Leu= 0,049Ευρώ.

A.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Ο πληθυσμός της χώρας ανέρχεται σε περίπου 3,5εκ.κατοίκους, ενώ σε επίπεδο θρησκευτικού δόγματος, περίπου το 98 % είναι Ανατολικοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις, πάνω από 500.000 Μολδαβοί διαβιούν εκτός της χώρας, προς αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό (τα μεταναστευτικά εμβάσματα των οποίων υπολογίζονται σε πάνω από το 5% του συνόλου του ΑΕΠ της χώρας) κυρίως σε χώρες όπως η Ρουμανία, η Ρωσία, η Γερμανία και η Ιταλία. Το προσδόκιμο ζωής στο σύνολο του πληθυσμού, σύμφωνα με εκτιμήσεις του 2016 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας ήταν 71,5 χρόνια (67,6 χρόνια οι άνδρες και 75,3 οι γυναίκες).

A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

Η Μολδαβία είναι μια οικονομικά ασθενής χώρα με ένα από τα χαμηλότερα κατά κεφαλήν εισοδήματα στην Ευρώπη (μόλις 3.200 \$. το 2020, έναντι 3.395 \$. το 2019 στοιχεία Παγκόσμιας Τράπεζας). Την περίοδο 2016-2019 κατέγραψε θετικό ρυθμό ανάπτυξης, οφειλόμενο κατά κύριο λόγο στην αύξηση της κατανάλωσης, έχοντας παράλληλα καταφέρει να βελτιώσει σημαντικούς μακροοικονομικούς της δείκτες (πληθωρισμό, χρέος γενικής κυβέρνησης). Η θετική αυτή πορεία, ωστόσο, ανακόπηκε κατά το 2020 από την εξάπλωση της πανδημικής κρίσης. Οι εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας κάνουν λόγο για συρρίκνωση του ΑΕΠ της τάξεως του 7% το 2020, με προοπτική ανάκαμψης το 2021 (όπου οι σχετικές προβλέψεις τοποθετούν το ρυθμό ανάπτυξης στο 3,85%), ενώ το εξωτερικό χρέος άγγιξε το 70% του ΑΕΠ. Το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται σε 4,5% του ΑΕΠ το 2020 και ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού το Δεκέμβριο 2020 ήταν 3,8%.

Στη χώρα υπάρχει μεγάλη διάσταση στο επίπεδο ζωής μεταξύ αστικών κέντρων και Περιφέρειας (σχεδόν τετραπλάσια ποσοστά φτώχειας παρατηρούνται στην Περιφέρεια). Οι συνθήκες ζωής έχουν οδηγήσει, όπως προαναφέρθηκε, μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού στη μετανάστευση (υπολογίζεται ότι περίπου το 1/3 των νέων της χώρας διαβιούν στη Ρωσία και σε χώρες ΕΕ). Η πανδημία, αλλά και η περυσινή παρατεταμένη ξηρασία οδήγησαν σε απώλεια εισοδημάτων, θέσεων εργασίας και αύξηση της φτώχειας, η οποία ανήλθε σε 13% το 2020 (από 12% το 2019).

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα και όσον αφορά στις βραχυπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές, η πανδημία σε συνδυασμό με την ξηρασία στον αγροτικό τομέα έχουν επιδεινώσει δραστικά τις προοπτικές. Πέραν της προαναφερόμενης μείωσης του ΑΕΠ και τις αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση, στις απώλειες κερδών και στα μειωμένα εμβάσματα λόγω των μέτρων lockdown από τους κυριότερους εταίρους της χώρας, αναμένεται να πληγούν ιδιαίτερα και

τα νοικοκυριά, ενώ παράλληλα το μεγαλύτερο μέρος της επενδυτικής δραστηριότητας έχει αναβληθεί ή ακυρωθεί λόγω της προκύπτουσας αβεβαιότητας.

Περαιτέρω, σημαντικό είναι να σημειωθεί πως τα υψηλά επίπεδα διαφθοράς στη χώρα (Σύμφωνα με τη μελέτη του Οργανισμού "Transparency International", η Μολδαβία κατατάσσεται στην 115^η θέση ανάμεσα σε 180 χώρες) επηρεάζουν αρνητικά και το επενδυτικό κλίμα. Η καταπολέμηση της διαφθοράς, η καθιέρωση θεσμών χρηστής διοίκησης και η κατοχύρωση του κράτους δικαίου αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της χώρας και τη δημιουργία ευνοϊκού και σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος.

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Μολδαβίας

	2016	2017	2018	2019	2020
Ονομαστικό ΑΕΠ (σε δισ. \$)	8,07	9,67	11,44	12,5	11,7
Μεταβολή ΑΕΠ	4,1%	4%	3,9%	3,6%	-7%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε \$)	2.510	2.590	2.980	3.395	3.200
Ανεργία	4,19%	4,1%	3,41%	3,73%	5,37%
Πληθωρισμός	2,4%	6,6%	3,1%	4,7%	3,8%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-1,76%	-0,8%	-0,81%	-1,05%	-5,1%
Πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	1,5%	0,5%	-0,0	-0,8%	-0,3%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	32,5%	30,8%	31%	29,2%	35,3%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	3,5%	-5,7%	-10,6%	-9,6%	-6,7%
Συναλλαγματική ή ισοτιμία EUR/MDL	21.6935	20.3882	19.2741	18.9498	21.4927
Βασικό επιτόκιο (ημ/νία	9,0% (29.12.2016)	6,5% (27.12.2017)	6,5% (12.12.2018)	5,5% (11.12.2019)	2,65% (12.11.2020)

μεταβολής)					
------------	--	--	--	--	--

Πηγές: Παγκόσμια Τράπεζα, Banca Nationala din Rep. Moldova

Όπως προκύπτει από τον πίνακα που παρατίθεται ανωτέρω, η οικονομία της χώρας επλήγη σημαντικά. Αν επαληθευτούν οι προβλέψεις για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,8% το 2021, κατ' ουσίαν θα σημειωθεί συνεχόμενη πτώση τόσο το 2020 όσο και το 2021, έναντι του 2019 και άρα εάν και το 2022 το ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ κινηθεί σε χαμηλότερα επίπεδα από το 2%, η χώρα ουσιαστικά θα εισέλθει σε διαδικασία ύφεσης.

Επίσης, με δεδομένο ότι η πανδημία συνεχίζεται και οι ευρωπαϊκές οικονομίες, στις οποίες απασχολούνται οι περισσότεροι εκ των μ/οικονομικών μεταναστών, συνεχίζουν να ταλανίζονται από την πορεία της πανδημίας, γεγονός προς το παρόν παραμένει, ότι η μείωση της αξίας των εμβασμάτων θα συνεχισθεί τουλάχιστον για το Α' εξάμηνο του 2021 (σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας το ποσοστό των εμβασμάτων στο ΑΕΠ έφθασε το 2013 στο 23,1% ενώ έκτοτε βαίνει μειούμενο).

Επιπλέον, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα τον Σεπτέμβριο του 2020 βρισκόταν στην υψηλή αξία των 3,5 δισ.\$ (στοιχεία Παγκόσμιας Τράπεζας), όμως, παράλληλα, σημειώνεται ότι η χώρα έχει σημαντικές χρηματοδοτικές ανάγκες, με το δάνειο του ΔΝΤ το 2020 να έχει τριπλάσιο ύψος από αυτό του 2017, ενώ η συζήτηση για την έκδοση ευρωομολόγων παρά την πάροδο σχεδόν ενός έτους δεν έχει ακόμη τελεσφορήσει.

Παραβλέποντας την δυνατότητα λήψης ή μη νέων δανείων και το ύψος των επιτοκίων τους, σημειώνονται τα κενά που υπάρχουν στο σύστημα διαχείρισης αυτών, ενώ υπό τω πρίσμα της πολιτικής αστάθειας, της συνεχιζόμενης πανδημίας, του αυξανόμενου ύψους των δανείων, εν αναμονή των οικονομικών επιδόσεων του 2021 επισημαίνεται ότι η δυνατότητα αποπληρωμής των δανείων μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1 Θεσμικό πλαίσιο

B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών

ΠΡΟΣΩΠΙΚΈΣ ΕΤΑΙΡΕΊΕΣ

Ομόρρυθμη Εταιρεία (SNC, societate in nume colectiv, general partnership)

Η ομόρρυθμη εταιρία είναι ένα νομικό πρόσωπο, που συνιστάται μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων, φυσικών ή νομικών, που έχουν σκοπό να ασκούν από κοινού εμπορική δραστηριότητα υπό κοινή εταιρική επωνυμία. Την ομόρρυθμη εταιρεία ιδρύουν τουλάχιστον δύο εταίροι, εισφέροντας όσο κεφάλαιο τους χρειάζεται ή όσο διαθέτουν, χωρίς να δεσμεύονται για συγκεκριμένο ποσό από τον νόμο. Καθένας ευθύνεται με όλη του την περιουσία και για το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρείας, όποιο και αν είναι το ύψος της συμμετοχής του στο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΈΣ ΕΤΑΙΡΕΊΕΣ

Ανώνυμη Εταιρεία (S.A. societate pe actiuni, joint-stock company)

Ανώνυμη είναι η εταιρία της οποίας το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε μετοχές. Η εταιρεία μπορεί να συσταθεί από ένα άτομο. Σε ίδρυση ανώνυμης εταιρείας μπορούν να προβούν δικαιοπρακτικά

ικανά άτομα και νομικά πρόσωπα από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, από άλλα κράτη, απάτριδες, καθώς και από ξένα κράτη και διεθνείς οργανισμούς. Ο αριθμός των μετόχων της μετοχικής εταιρείας δεν περιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την εγγραφή του είναι 20 χιλιάδες λεί.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (S.R.L. societate cu răspundere limitată, Limited Liability Company)

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (LLC) μπορεί να αποτελείται από έναν ή περισσότερους ιδρυτές φυσικών ή / και νομικών προσώπων με δικαιοπρακτική ικανότητα. Ο αριθμός εταίρων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από 50. Το μέγεθος του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας καθορίζεται από τους ιδρυτές του καταστατικού και είναι κατ' ελάχιστον 1 μολδαβικό Leu.

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ

Κοινοπραξία είναι η ένωση φυσικών ή νομικών προσώπων για την ανάπτυξη εμπορικής δραστηριότητας. Για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, όλοι οι συνεργάτες φέρουν ευθύνη εις ολόκληρον με τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας..

Πίνακας 2: Μορφές εταιριών στη Μολδαβία

ΜΟΡΦΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΜΟΡΦΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Societate cu Răspundere Limitată (SRL)	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΕΠΕ)	-περιορισμένη ευθύνη -τουλάχιστον 1 μέτοχος, όχι πάνω από 50 εταίρους. -ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 1 M/LEU	Η πλέον διαδεδομένη μορφή εταιρείας
Societate pe Actiuni (SA)	ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΑΕ)	-Δυνατότητα δημόσιας εγγραφής μετόχων -Δυνατότητα εισαγωγής στο χρηματιστήριο -ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 20.000 M/LEI -περιορισμένη ευθύνη μετόχων -αρκεί και ένας μέτοχος	Ενδείκνυται για μεσαίου και μεγάλου μεγέθους εταιρείες.
Societate în	ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ	-ευθύνη απεριόριστη	Ενδείκνυται για μικρές

Nume Colectiv	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	και εις ολόκληρον	και οικογενειακές εταιρείες.
----------------------	-----------------	-------------------	------------------------------

B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας

Ο πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει τους χρόνους των απαιτούμενων ενεργειών για την ολοκλήρωση ίδρυσης μιας εταιρίας και τα σχετικά κόστη.

Πίνακας 3: Χρονοδιάγραμμα απαιτούμενων ενεργειών και εκτίμηση κόστους για την ίδρυση εταιρίας στη Μολδαβία¹

	Απαιτούμενος χρόνος	Κόστος
Εγγραφή στο εμπορικό μητρώο εταιριών (ONCR) – Καταχώρηση επωνυμίας της εταιρίας	24 ώρες	1149 ML (58 ευρώ) για εγγραφή και απόκτηση επωνυμίας Και για τη διαδικασία του επείγοντος (4 ώρες): 4596 ML (230 ευρώ)
Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης		
Ασφάλιση Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Δημοσίων Ασφαλίσεων	1 ημέρα	-
Απόκτηση ΑΦΜ	1 ημέρα	-

B.1.3 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις)

Η πιστοποίηση γίνεται από συγκεκριμένους φορείς στη Μολδαβία βάσει του Ν. 235/2011, ανάλογα με το προϊόν. Ο σχετικός κατάλογος βρίσκεται στον ακόλουθο σύνδεσμο:
<https://madein.md/en/news/other-news/certification-of-food-products-in-moldova>
(1-Registru-OCPR-ACREDITATE-13.05.2020)

π.χ. για τρόφιμα οι σχετικές πληροφορίες, μπορούν να αναζητηθούν στο κατωτέρω link :
<https://madein.md/en/news/other-news/certification-of-food-products-in-moldova>

B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές)

Για την εισαγωγή προϊόντων στη Μολδαβία, απαιτείται η ολοκλήρωση ορισμένων τελωνειακών διατυπώσεων, όπως η συμπλήρωση ειδικού εντύπου, όπου δηλώνονται τα εισαγόμενα προϊόντα.

Η κωδικοποίηση των προϊόντων γίνεται βάσει του εναρμονισμένου συστήματος ονοματολογίας της Μολδαβίας του 1983, όπως εναρμονίστηκε αργότερα με το HS 2007 της ΕΕ.

(<https://customs.gov.md/ro>)

¹ World Bank “Doing Business Guide”

B.1.6 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών

Το Υπουργείο Οικονομίας είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη πολιτικής στον τομέα της τυποποίησης, της μετρολογίας, της διαπίστευσης και της αξιολόγησης της συμμόρφωσης και για την εποπτεία των ακόλουθων δημόσιων ιδρυμάτων: Εθνικό Ινστιτούτο Τυποποίησης (NIS), Εθνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας (NIM), Εθνικό Κέντρο Διαπίστευσης (MOLDAC) και Οργανισμού Προστασίας των Καταναλωτών (CPA).

Τα προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί στη χώρα προέλευσης, με την οποία η Μολδαβία έχει υπογράψει συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της συμμόρφωσης των προϊόντων, υποβάλλονται σε διαδικασία αναγνώρισης των πιστοποιητικών συμμόρφωσης. Η Μολδαβία έχει υπογράψει τέτοιες συμφωνίες με ορισμένα κράτη της ΚΑΚ. Από τον Ιούνιο του 2012, η χώρα αναγνωρίζει πιστοποιητικά συμμόρφωσης και εκθέσεις δοκιμών που έχουν εκδοθεί από την ΕΕ και είναι μεταφρασμένα στα ρουμανικά.

Οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες της Μολδαβίας είναι οι ακόλουθοι:

[National Institute for Standardization \(NIS\)](#)

[National Center of Accreditation \(MOLDAC\)](#)

[Consumer Protection Agency](#)

B.1.7 Καθεστώς ιδιοκτησίας

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας διαθέτει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την εγγραφή ακινήτων. Η Υπηρεσία Κτηματολογίου (Cadastru), είναι αποκλειστικά αρμόδια για την εγγραφή ακινήτων. Έχει προβεί σε επιτυχή καταχώριση ακινήτων, έχοντας καταγράψει το 85% ακινήτων. Το σύστημα εγγραφής ακινήτων αναμένεται να παρέχει: ασφάλεια ιδιοκτησίας δικαιώματα, για ιδιοκτήτες ακινήτων · εξασφάλιση δανείων και συναφή ασφάλεια προσημειώσεων επί ακινήτων · απαραίτητες πληροφορίες για την ιδιοκτησία, την τοποθεσία και την αξία του ακινήτου.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει ένα σχετικά υψηλό απόθεμα νέων κατοικιών, τα οποία δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση, με κακής ποιότητας κοινόχρηστους χώρους και όχι αυτονόητη πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (ύδρευση και αποχέτευση).

Το μεγαλύτερο μέρος του αποθέματος κατοικιών (67%) είναι για ατομική στέγαση. Στις νεότερες κατοικίες, η τάση είναι κατασκευή μικρών (με δύο δωμάτια) διαμερισμάτων σε πολυκατοικίες.

Το 2018, περίπου 1,8 εκατομμύρια άνθρωποι εξυπηρετήθηκαν από το δημόσιο σύστημα ύδρευσης (αριθμός που αντιπροσωπεύει το 42,1% του πληθυσμού - 68,9% αστικό και 22,7% αγροτικό).

B.1.8 Εργασιακό καθεστώς

Συμβάσεις εργασίας: Οι συμβάσεις διακρίνονται σε ορισμένου και αορίστου χρόνου. Οι σχετικοί όροι διέπονται από τον Κώδικα Εργατικού Δικαίου της Μολδαβίας (N.154/XV/2013, όπως τροποποιήθηκε στις 9.7.2020). Το Σύνταγμα της χώρας θεσπίζει δικαίωμα στην εργασία, ισότιμη αντιμετώπιση ανδρών και γυναικών, απαγόρευση καταναγκαστικής εργασίας, απαγόρευση μη δηλωθείσας εργασίας, δικαίωμα συνδικαλιζέσθαι κ.α

Μισθοί: Ο μέσος μηνιαίος μισθός είναι 7.850 MDL (393 ευρώ) και καθαρός 6.456 (330)

MDL. Ο μέσος μισθός μεσαίων στελεχών του ιδιωτικού τομέα είναι περί τα 14.000 MDL (700 ευρώ), ενώ υψηλόβαθμων αγγίζει το 27.200 MDL (1.360 ευρώ). Μετά την πρώτη δεκαετία, ο μισθωτός ανεβαίνει κλιμάκιο και τα έσοδά του αυξάνονται κατά 21%, με κλιμακωτή αύξηση σε κάθε δεκαετία. Στον ιδιωτικό τομέα, οι καλύτερα αμειβόμενοι είναι οι εργαζόμενοι του τομέα έρευνας/τεχνολογίας (18.528 MDL), του τομέα ενέργειας και του ιατρικού τομέα (γιατροί, οδοντίατροι, νοσοκόμοι, φυσιοθεραπευτές). Οι πιο χαμηλά αμειβόμενοι είναι οι εργαζόμενοι στον αγροτικό τομέα (4.994 MDL -250 ευρώ), στον τομέα εστίασης και ψυχαγωγίας.

Συντάξεις:

Εισφορές: 23% το εργοδότης, 6% ο εργαζόμενος

B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Μολδαβίας.

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να εισέλθουν στην αγορά της Μολδαβίας καλούνται να αντιμετωπίσουν διάφορες προκλήσεις όπως, η αυξημένη γραφειοκρατία και η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας σε τομείς που επηρεάζουν τη λειτουργία και δραστηριοποίηση μιας επιχείρησης, καθώς επίσης και περιπτώσεις διαφθοράς. Σημαντικό, ως εκ τούτου, είναι να γίνεται έλεγχος φερεγγυότητας των εταιριών, με τις οποίες πρόκειται να συναφθεί εμπορική συμφωνία οποιουδήποτε είδους.

Δύσκολο, επίσης, σημείο αποτελεί η ανεύρεση των κατάλληλων συνεργατών π.χ. εισαγωγέα, συνεργάτη αλλά και 'manager', ο οποίος να γνωρίζει, τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τις διεθνείς επιχειρηματικές πρακτικές.

Αναφορικά με τα ελληνικά προϊόντα, σημειώνεται ότι θεωρούνται από το καταναλωτικό κοινό της Ρουμανίας καλής ποιότητας και υψηλών προδιαγραφών έναντι προϊόντων χαμηλότερης ποιότητας (Κίνας, Τουρκίας).

Συνήθως το αρχικό σημείο έναρξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τις ξένες εταιρείες είναι το Κισινάου.

Για την προώθηση των προϊόντων τους, οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν μεταξύ των κάτωθι εναλλακτικών:

- ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ-ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ
- ΙΔΡΥΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ/ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ-ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
- ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ (JOINT VENTURES)
- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ (DIRECT MARKETING)

B.2.3 Δίκτυα Διανομής

Το σύστημα διανομής καταναλωτικών προϊόντων στην Μολδαβία παρουσίασε σημαντικές αλλαγές, κατά την μετάβαση στην οικονομία της ελεύθερης αγοράς, μετά την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος. Τα πρώτα σούπερ-μάρκετ δυτικού τύπου εμφανίσθηκαν στην μολδαβική αγορά μετά το 1990, με περιορισμένες αρχικώς επιφάνειες και απευθύνονταν κυρίως στους λίγους καταναλωτές υψηλών εισοδημάτων. Σήμερα, το σύγχρονο εμπόριο των μεγάλων αλυσίδων καταστημάτων αντιπροσωπεύει το 65% της λιανικής πώλησης. Χαρακτηριστικά

παραδείγματα εγχώριων και διεθνών αλυσίδων σουπερμάρκετ στη Μολδαβία είναι οι ακόλουθες: Linella (Dragan Group), Green Hills, Fidisco, Fourchette, Nr. 1, IMC Market, Metro Cash and Carry, Velmart και Kaufland. Ειδικότερα ως προς τα τρόφιμα, το δίκτυο διακίνησης έχει την κλασική μορφή «Εισαγωγέας-Χονδρέμπορος-Λιανοπωλητής», με μία τάση τελευταία που ευνοεί τους εισαγωγείς σε σχέση με τους χονδρεμπόρους. Οι παραδοσιακές μορφές λιανικής πώλησης (παντοπωλεία, καταστήματα της γειτονιάς και ανοιχτές αγορές), χάνουν συνεχώς έδαφος, προς όφελος των μεγάλων αλυσίδων.

Εκτός από υπεραγορές τροφίμων, μεγάλες και μεσαίες εγχώριες και ξένες αλυσίδες καταστημάτων δραστηριοποιούνται στην μολδαβική αγορά σε διάφορους τομείς π.χ. ηλεκτρικών ειδών, ηλεκτρονικών, κινητής τηλεφωνίας, οικιακού εξοπλισμού, καλλυντικών, φαρμακευτικών, οπτικών, ανταλλακτικών αυτοκινήτων και επίπλων (Pentalog, Endava, XOR, Orange, Allied Testing, IQ labs, Schneider Electric, Mobiasbianca, The Coca Cola company, Japan Tobacco International, KPMG, Philip Morris, Baker Tilly, Deloitte, PWC, EY, Ericksson, Gillat Satellite, Stefanini, Autodoc, Chemonics, Remsys, Flosites, Trambon Grup, Travod, Index Code, Panax Ginseng, GovPredict, Best4U, ParkoPedia, Nitka, Amdaris, Jivy, Lider, Popfax, Tacit, Yopeso, FusionWorks, SovaMax, Computaris).

Οι ανοιχτές αγορές προσφέρουν κυρίως τρόφιμα και άλλα καταναλωτικά προϊόντα (λουλούδια, έργα παραδοσιακής τέχνης κλπ). Οι ανοιχτές αγορές, οι αγορές χονδρεμπορίου, ημι-χονδρεμπορίου, και οι ειδικές αγορές (ενδυμάτων, τροφίμων, ηλεκτρονικών ειδών) είναι συνήθως εγκατεστημένες στην περιφέρεια, στα περίχωρα μεγάλων πόλεων και προσφέρουν στους καταναλωτές ποικιλία προϊόντων χαμηλής κυρίως τιμής.

Αγορές μέσω διαδικτύου (E-commerce)

Τα τελευταία τρία χρόνια παρατηρείται μικρή αλλά σταθερή άνοδος των υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου, η οποία οφείλεται στην αυξανόμενη χρήση του Διαδικτύου, των πιστωτικών καρτών, του PayPal, εφαρμογών κινητών και των διαδικτυακών τραπεζικών συναλλαγών. Κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, παρατηρήθηκε, ως ανεμένετο, άνοδος των ηλεκτρονικών παραγγελιών αγαθών. Οι δημοφιλέστερες πλατφόρμες ηλεκτρονικών αγορών είναι AliExpress, Amazon, ASOS, Ebay, Rozetka και Zap.

Διακίνηση φρούτων-λαχανικών

Όσον αφορά στα φρούτα και λαχανικά, το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης διακινείται από τα μεγάλα σουπερμάρκετ και στις πολυάριθμες λαϊκές αγορές, με σημαντικότερη ίσως αυτή της Piata Centrala στην καρδιά της μολδαβικής πρωτεύουσας, όπου μπορεί κανείς να βρει και άλλα εδώδιμα προϊόντα (αλλαντικά, κρέατα, τυριά). Παράλληλα, υπάρχουν και μικρά οπωροπωλεία, μέσω των οποίων διακινούνται μικρότερες ποσότητες στην αγορά. Συνήθως, τα μεγάλα σούπερ μάρκετ εισάγουν απευθείας τα προϊόντα τους από ξένους εισαγωγείς ή τα προμηθεύονται από την τοπική αγορά.

B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση

Ο κλάδος των διαφημιστικών υπηρεσιών παρουσιάζει περιορισμένη ανάπτυξη στην Μολδαβία τα τελευταία χρόνια. Η τηλεόραση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το ραδιόφωνο, οι μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο και ο τύπος είναι τα κυριότερα μέσα προβολής.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media) έχουν αυξήσει τα τελευταία χρόνια την επιρροή τους στο καταναλωτικό κοινό. Χρησιμοποιούνται από 1,8 εκ. χρήστες περίπου, ιδίως από νέα άτομα που ζουν σε μεγάλες πόλεις. Σε αυτό συμβάλλει η ευρεία χρήση κινητών τηλεφώνων και διαδικτύου. Οι πιο δημοφιλείς πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης στη Μολδαβία έχουν ως ακολούθως: Facebook 75% των χρηστών, Pinterest 15%, LinkedIn 12%, Instagram 21%, Youtube 30%. Οι πιο δημοφιλείς πλατφόρμες μεταξύ των επιχειρήσεων για την διαφήμιση των προϊόντων τους είναι: Facebook 70%, Google 55% και LinkedIn 10%.

Πίνακας 4: Τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί στη Μολδαβία

<u>1. Τηλεοπτικοί σταθμοί</u>	
TV8	https://tv8.md/
JurnalTV	https://www.jurnaltv.md/
Pro TV (Chisinau)	https://protv.md/
<u>2. Ραδιοφωνικοί σταθμοί:</u>	
Radio Chisinau	https://radiochisinau.md/category/toate-stirile/
Radio Europa Libera Moldova	https://moldova.europalibera.org/

Πίνακας 5: Ηλεκτρονικός και έντυπος τύπος στη Μολδαβία

<u>Εφημερίδες:</u>	
Ziarul de Garda	https://www.zdg.md/
Adevarul Moldova	https://adevarul.ro/moldova/
<u>ONLINE:</u>	
Realitatea	https://www.realitatea.md/
Newsmaker	https://newsmaker.md
Agora	https://agora.md/
Moldstreet	https://www.mold-street.com/
Cotidianul	https://cotidianul.md/
<u>Πρακτορεία:</u>	

Infotag	http://www.infotag.md/
IPN	https://www.ipn.md/ro
MOLDPRES	https://www.moldpres.md/en/

B.2.5 Πρακτικές οδηγίες

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις οφείλουν να λαμβάνουν υπ' όψιν τους τα ακόλουθα:

- Ενδείκνυται η λήψη των κατάλληλων μέτρων από τους Έλληνες εξαγωγείς για εξασφάλισή της πληρωμής.
- Περαιτέρω, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή Μολδαβού συνεργάτη (εισαγωγέα- αντιπροσώπου για προώθηση προϊόντων), ο οποίος να διαθέτει εξειδικευμένη εμπειρία και γνώση της τοπικής αγοράς και νοοτροπίας.
- Σε περιπτώσεις επενδυτικής παρουσίας με μόνιμη εγκατάσταση στην Μολδαβία, ιδιαίτερης σημασίας αποτελεί η τοποθέτηση Έλληνα διευθύνοντος συμβούλου, με εμπειρία, ειδικές γνώσεις των δομών της αγοράς και κατανόηση της συναλλακτικής και καταναλωτικής εγχώριας νοοτροπίας.
- Πληροφορίες σχετικά με την εξεύρεση κατάλληλου προσωπικού μπορούν να αναζητηθούν είτε μέσω εξειδικευμένων εταιρειών διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού.
- Ενδείκνυται η προσεκτική διερεύνηση της αγοράς, του μεγέθους της, των καναλιών διανομής και των συνεργατών ή αντιπροσώπων για την προώθηση προϊόντων στην μολδαβική αγορά ή την ανάληψη πρωτοβουλίας επένδυσης στην Μολδαβία. Είναι σκόπιμη, αρχικά, η δημιουργία απλής μικρής μορφής διάρθρωσης και δομής επιχείρησης στην Ρουμανία, με outsourcing παράλληλα υπηρεσιών, που αφορούν νομικές, φορολογικές και άλλες υπηρεσίες, καθώς και υπηρεσίες πληροφορικής. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στη λογιστική διαχείριση της εταιρείας.
- Θα πρέπει να εξετασθεί προκαταβολικά το μέγεθος της αγοράς, οι μεγάλες απαιτούμενες ποσότητες και η δυνατότητα συνεχούς και σταθερής προμήθειας, ενώ τα επιχειρηματικά σχέδια θα πρέπει να είναι καταλλήλως προσαρμοσμένα στα δεδομένα της ρουμανικής αγοράς.

Ειδικότερα, στην αρχή, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να εξετάσει τις ακόλουθες εναλλακτικές, προκειμένου να γνωρίσει καλύτερα τη μολδαβική αγορά: α) υπογραφή ενός συμβολαίου διακίνησης εμπορευμάτων, με Μολδαβό εταίρο, β) υπογραφή συμβολαίου με εμπορικό αντιπρόσωπο, ο οποίος μπορεί να προσφέρει καλή πληροφόρηση για την αγορά και να προσελκύσει δυνητικούς πελάτες, γ) χορήγηση της αποκλειστικότητας μετά από δοκιμαστική περίοδο και εφόσον τηρούνται οι προς πώληση ποσότητες που έχουν συμφωνηθεί. Επιπρόσθετα, κατά την σύνταξη του συμβολαίου και κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων με ένα δυνητικό εταίρο, απαιτείται προσοχή στους όρους που θα συμπεριληφθούν στο συμβόλαιο αυτό.

Ημέρες Αργίας στην Μολδαβία

1 Ιανουαρίου (Πρωτοχρονιά), 7 και 8 Ιανουαρίου (ορθόδοξα Χριστούγεννα και δεύτερη ημέρα-παλαιό ημερολόγιο), Πάσχα (κινητή εορτή), 1 Μαΐου (Εργατική Πρωτομαγιά), 9 Μαΐου (Ημέρα της Ευρώπης), 1 Ιουνίου (Ημέρα Παιδιού), 27 Αυγούστου (Ημέρα Ανεξαρτησίας Μολδαβίας), 31 Αυγούστου (Ημέρα Γλώσσας), 25 Δεκεμβρίου (Χριστούγεννα).

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επίσημη γλώσσα: μολδαβική (ρουμανική)

Γλώσσα εμπορίου: αγγλική, ρουμανική, ρωσική

Τοπική ώρα: ίδια ώρα με την Ελλάδα (EET, UTC +2)

Visa: Δεν απαιτείται για τους υπηκόους της ΕΕ. Υπάρχει δυνατότητα ταξιδιού τόσο με διαβατήριο όσο και με ταυτότητα νέου τύπου.

Τηλ. Κωδικός χώρας: 00373-

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΤΡΑΠΕΖΩΝ

-Διοίκηση	: Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-17.00.
-Τράπεζες	: Δευτέρα-Παρασκευή 9.00-17.00 (κενό μεταξύ 12.00 και 13.00)
-Καταστήματα	: 9.00-20.00. Σάββατο 9.00-16.00 (τα ωράρια διαφέρουν από κατάστημα σε κατάστημα)

Τα Σουπερμάρκετ είναι ανοικτά και την Κυριακή και κάποια 24/7

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Ένα επιχειρηματικό ταξίδι διάρκειας 4 ημερών στην Μολδαβία κοστίζει περί τα **520 ευρώ**, υπολογιζόμενο ως ακολούθως:

Παράδειγμα για έξοδα επίσκεψης στην Μολδαβία (διάρκεια 4 ημέρες)

Αεροπορικό εισιτήριο	140 -200 ευρώ περίπου
Μεταφορά από αεροδρόμιο μετ' επιστροφής	20 ευρώ
Ενοίκιαση αυτοκινήτου	120 ευρώ
Έξοδα διαμονής σε ξενοδοχείο (3 νύχτες)	180 ευρώ
Σύνολο	460- 520 ευρώ

Β.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Η Μολδαβία είναι μια φτωχή χώρα με περιορισμένες δυνατότητες κατανάλωσης των κατοίκων της. Ο μηνιαίος μέσος όρος κατά κεφαλήν δαπάνης ήταν το 2019 περί τα 2700 M/Lei (135 ευρώ περίπου). Κατά κύριο λόγο το έξοδα περιορίζονται σε διατροφή (46%), δαπάνες νοικοκυριού και λογαριασμούς κοινής ωφέλειας (18,6%), ρουχισμό (10,4%) και τηλεπικοινωνίες (4,5%). Τα ανώτατα κοινωνικά στρώματα (κατηγορία στην οποία συμπεριλαμβάνεται μικρός αριθμός ανερχόμενων επιχειρηματιών) δεν αριθμούν πολλά άτομα και ως εκ τούτου, δεν συνιστούν σημαντικά υπολογίσιμο καταναλωτικό κοινό για προϊόντα πολυτελείας.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Η Μολδαβία έχει υπογράψει σειρά συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας με πολλές ευρωπαϊκές χώρες.

Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την αποφυγή διπλής φορολογίας του εισοδήματος και κεφαλαίου. Υπεγράφη στο Κισινάου στις 29.3.2004, ισχύει από 11.7.2004.

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι βασικότεροι κανόνες για τη φορολογία φυσικών προσώπων.

Πίνακας: Φορολογία φυσικών προσώπων

ΓΙΑ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
Εισόδημα από εργασία
Κέρδη κεφαλαίου
Εισόδημα ελευθέρων επαγγελματιών
Εισόδημα αγροτών
Μερίσματα (εξαιρουμένης της διανομής κερδών αυτά της περιόδου 2008-2011)
Μερίσματα κατόπιν διανομής κερδών της περιόδου 2008-2011
Κέρδη από προωθητικές ενέργειες
Κέρδη από τυχερά παίγνια/ στοιχήματα
Κέρδη από δικαιώματα αδειών χρήσης
Φορολογία εισοδήματος από το εμπόριο αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων
Εισόδημα από επιστροφή κεφαλαίου σχετιζόμενο με προηγούμενη αύξηση κεφαλαίου κατά τη διανομή των καθαρών κερδών ή/και άλλες πηγές καταγεγραμμένες στο κεφάλαιο των ιδιοκτητών μεταξύ μετόχων (εταίρων), σύμφωνα με τη συμμετοχή στο κεφάλαιο για το οικ. έτος 2010-2011.
Φόρος δωρεάς
ΓΙΑ ΜΗ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
Εισόδημα από εργασία
Εισόδημα από επιστροφή κεφαλαίου σχετιζόμενο με προηγούμενη αύξηση κεφαλαίου κατά τη διανομή των καθαρών κερδών ή/και άλλες πηγές καταγεγραμμένες στο κεφάλαιο των ιδιοκτητών μεταξύ μετόχων (εταίρων), σύμφωνα με τη συμμετοχή στο κεφάλαιο για το οικ. έτος 2010-2011.
Μερίσματα (εξαιρουμένης της διανομής κερδών αυτά της περιόδου 2008-2011)
Μερίσματα κατόπιν διανομής κερδών της περιόδου 2008-2011
Άλλα είδη εισοδήματος

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι

ΦΠΑ

Ο ΦΠΑ στη Μολδαβία είναι 20%. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά ΦΠΑ σε υπηρεσίες HORECA, αυτός από 1.5.2020 μειώθηκε στο 15%.

Η ειδική φορολογία επί των ακινήτων

Ο φόρος υπολογίζεται μεταξύ 0,05% και 0,4% επί της αξίας των ακινήτων, αναλόγως της φορολογικής κλίμακας στην οποία υπάγονται. Για ακίνητα μεγαλύτερα των 100 τ.μ υπάρχει κλιμακούμενη αύξηση στο ποσοστό επί του οποίου υπολογίζεται ο φόρος.

Γ.5. Δασμοί – Δασμολόγιο.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι κράτος μέλος των Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), του Οργανισμού για τη Δημοκρατία και την Οικονομική Ανάπτυξη GUAM, της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας του Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ). Η Μολδαβία έχει υπογράψει Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου με 43 χώρες (με τις χώρες ΚΑΚ (Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν), με την Τουρκία, την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, και τις χώρες του Οργανισμού GUAM για τη Δημοκρατία και την Οικονομική Ανάπτυξη (Γεωργία, Ουκρανία, Αζερμπαϊτζάν). Έχει επίσης υπογράψει σχετική συμφωνία και με το Κόσσοβο.

Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ) – Βιομηχανικά Πάρκα – Τεχνολογικό Πάρκο

Με νόμο του 2000 ² ορίστηκε το καθεστώς Ζωνών Ελεύθερου Εμπορίου στη Μολδαβία.

Σήμερα υπάρχουν επτά Ειδικές Οικονομικές Ζώνες στη χώρα:

- 1.1. Expo – Business Chisinau (<http://www.moldova-freezone.md/>)
- 1.2. Ungheni business, 107 χμ ΒΔ του Κισινάου (<http://www.freezone-ungheni.md/ro/>)
- 1.3. Tvardita (115 χμ νότια του Κισινάου)
- 1.4. Otaci Business, 220 χμ βορείως του Κισινάου (<http://www.freezone-otaci.md/>)
- 1.5. Valcanes, 200 χμ ΝΔ του Κισινάου (<http://freezone-valcanes.md/en/about/>)
- 1.6. Taraclia, 153 χμ νοτίως της μολδαβικής πρωτεύουσας (<http://feztaraclia.com/>)

Ως Ζώνη Ελευθέρου Εμπορίου λειτουργεί και το Διεθνές Λιμάνι του Giurgiulesti στον ποταμό Δούναβη (210 χμ νοτίως του Κισινάου) και το Διεθνές Αεροδρόμιο Marculesti (126 χμ βορείως του Κισινάου) ³

² <https://mei.gov.md/ro/content/zonle-economice-libere>

³ Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ με ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Το καθεστώς των βιομηχανικών πάρκων ρυθμίστηκε με νομοθεσία το 2007, εισάγοντας μια σειρά μη φορολογικά κίνητρα για όσους εγκαθιστούσαν τις επιχειρήσεις τους σε αυτά.

Σύμφωνα με το νόμο, ένα βιομηχανικό πάρκο είναι μια οριοθετημένη περιοχή με ειδικές εγκαταστάσεις προς διευκόλυνση των οικονομικών δραστηριοτήτων των εγκατεστημένων επιχειρήσεων (business center, αποθήκες, κέντρα logistics κλπ, πλατφόρμες πληροφορικής, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό κλπ).

Στη Μολδαβία λειτουργούν τα ακόλουθα βιομηχανικά πάρκα:

- Floresti (έκτασης 60 εκτ. κοντά στα σύνορα με την Ουκρανία),
- Ungheni (50 εκτάρια, κοντά στα σύνορα με τη Ρουμανία)
- Cainari (23 εκτάρια).

Τεχνολογικό Πάρκο
moldovaitpark.md

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Κίνητρα Επενδύσεων

Η Μολδαβία έχει θεσμοθετήσει σειρά κινήτρων για ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Συγκεκριμένα:

- 1.7. Εταιρικός φόρος στο 12% (7% για επιχειρήσεις στον αγροτικό τομέα).
- 1.8. Δημιουργία 7 Ελευθέρων Οικονομικών Ζωνών, με εταιρικό φόρο 6% για τις εγκατεστημένες σε αυτές επιχειρήσεις (βλ. Οικείο Κεφάλαιο και Χρήσιμες Διευθύνσεις).
- 1.9. 8 βιομηχανικά πάρκα
- 1.10. Ευνοϊκή νομοθεσία για ΣΔΙΤ (<https://www.procurementinet.org/wp-content/uploads/2017/02/Moldova.pdf>)
- 1.11. Τεχνολογικό πάρκο (<https://moldovaitpark.md/en/>), προσανατολισμένο στις ανάγκες των νεοφυών εταιριών και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Έρευνας, Πληροφορικής και Τεχνολογίας.
- 1.12. Εξειδικευμένο και πολύγλωσσο προσωπικό σε ορισμένους τομείς (πληροφορικής, οινοποιίας).
- 1.13. Κάλυψη οπτικών ινών κατά 98% - υψηλές ταχύτητες διαδικτύου
- 1.14. One Stop Shop (δυνατότητα διακίνησης 131 ειδών εγγράφων διαδικτυακά)

Η Αρμόδια Υπηρεσία για την προσέλκυση επενδύσεων, η οποία εποπτεύεται στο Υπουργείο Οικονομίας είναι η Invest Moldova:

INVEST MOLDOVA AGENCY

<http://invest.gov.md/>

- 134 Stefan cel Mare bd., 3rd floor, Chişinău, Republic of Moldova, MD-2012
- Tel: +373 22 27 36 54

- Fax: [+373 22 22 43 10](tel:+37322224310)
- E-mail: office@invest.gov.md

Ε. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Μολδαβία είναι μικρή χώρα, περιορισμένων οικονομικά δυνατοτήτων. Ωστόσο, δεδομένης της προόδου που έχει κάνει τα τελευταία έτη στην καταπολέμηση της φτώχειας και της διαφθοράς, σημειώνοντας θετικό ρυθμό ανάπτυξης την τελευταία τετραετία και προσελκύοντας μάλιστα αρκετές ξένες επενδύσεις, έχουν αρχίσει να διαφαίνονται προοπτικές σε συγκεκριμένους τομείς, τις οποίες ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν, προκειμένου να προωθήσουν προϊόντα και υπηρεσίες τους.

Πίνακας 2: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
	Τρόφιμα - Ποτά	Από επικοινωνία με Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο Επιμελητηρίου Μολδαβίας ενημερωθήκαμε ότι υπάρχει ενδιαφέρον από μολδαβικές επιχειρήσεις για εισαγωγές ελληνικών φρέσκων φρούτων, λαχανικών και ελαιολάδου.
	Υπηρεσίες	Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να προσφέρουν συμβουλευτικές υπηρεσίες σε έργα υποδομών. Επιπλέον, ελληνικές επιχειρήσεις ενδεχομένως θα μπορούσαν να διερευνήσουν δυνατότητες συμμετοχής στο Horizon 2020 https://www.h2020.md/ (έρευνα/τεχνολογία/καινοτομία) και το COSME https://ec.europa.eu/easme/en/section/cosme/cosme-open-calls-proposals Άλλοι τομείς ενδιαφέροντος είναι αυτοί της διαχείρισης αποβλήτων, επεξεργασίας τροφίμων, μελετών για έργα υποδομών, πράσινης ενέργειας).
	Έρευνα - Τεχνολογία	Η Μολδαβία είναι μία χώρα που δίνει μεγάλη έμφαση στον εν λόγω τομέα. Στη χώρα υπάρχουν ένα τεχνολογικό και ένα ψηφιακό πάρκο (https://moldovaitpark.md/en/ και https://digitalpark.md/en/)

ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

• Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία	Τηλ: +4 021 209 41 70 – 4	gremb.buc@mfa.gr
Εμπορικό Τμήμα	Τηλ: + 4 021 210 07 48	ecocom-bucharest@mfa.gr
Προξενείο	Τηλ: + 4 021 209 41 90-2	grgencon.buc@mfa.gr

•

	Ιστότοπος	Τηλ.
Κυβέρνηση	www.gov.md	+373 (0) 22 250 101
Υπουργείο Οικονομίας και Υποδομών	http://mec.gov.md	+373 (0) 22 250 694
Υπουργείο Υγείας, Εργασίας και Κοινωνικής Προστασίας	https://msmps.gov.md	+373 (0) 22 268 885
Υπουργείο Γεωργίας	http://www.madrm.gov.md/	+373 (0) 22 204 579
Υπουργείο Άμυνας	https://www.army.md/	+373 (0) 22 252 009
Υπουργείο Οικονομικών	http://mf.gov.md/ro	+373 (0) 22 262 523
Υπουργείο Εξωτερικών και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης	http://mf.gov.md/ro	+373 (0) 22 788 722
Invest Moldova	http://invest.gov.md/ro	+373 (0) 22 273 654
Υπηρεσία Πνευματικής Ιδιοκτησίας	http://www.agepi.md	+373 (0) 22 400 508
Οργανισμός Φαρμάκων και Ιατρικών Συσκευών	http://amdm.gov.md/	+373 (0) 22 884 301
Υπηρεσία Έρευνας και Ανάπτυξης	https://ancd.gov.md/index.php	+373 (0) 22 296 271
Υπηρεσία Ασφάλειας Τροφίμων	http://www.ansa.gov.md/	+373 (0) 22 264640
Υπηρεσία Δημόσιας Περιουσίας	http://www.app.gov.md/	+373 (0) 22 213 595
Εθνική Στατιστική Υπηρεσία	https://statistica.gov.md/	+373 (0) 22 403 000
Εθνικό Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων	http://cnas.md/index.php?l=ro	+373 (0) 22 257 825
Εθνική Εταιρεία Ιατρικής Ασφάλισης	http://www.cnam.md/	+373 (0) 22 222 032
Υπηρεσία Ηλεκτρονικής	http://www.egov.md/ro	+373 (0) 22 820 026

Διακυβέρνησης

Αρχή Δημοσίων Υπηρεσιών <http://www.asp.gov.md/> +373 (0) 22 257 070
Υπηρεσία Πληροφορικής
και Κυβερνοασφάλειας <https://stisc.gov.md/> +373 (0) 22 820 900

• Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Chamber of Commerce & Industry of the Republic of Moldova

Bd. Stefan cel Mare nr. 151, Chişinău

Tel: +373 22 22 15 52, Fax: +373 22 23 44 25

Website: <https://chamber.md/> e-mail: camera@chamber.md

Κατάλογος μελών: <https://chamber.md/membrii-cci/>

Κατάλογος διμερών επιμελητηρίων: <https://chamber.md/en/bilateral-chambers-of-commerce-and-industry/>

• Τράπεζες

NATIONAL BANK OF MOLDOVA

Address: Bd. Grigore Vieru nr.1, Chişinău

Phone: +373 22 822 606-608

E-mail: official@bnm.md; secretariat@bnm.md website: <http://bnm.md/>

Moldovan Banks Association

Str. Tighina 49/3, of.44, Chişinău

Tel: +373 22 888 294-5 Fax +373 22 888 063

E-mail: info@abm.md Web www.abm.md

Licensed Banks

COMERTBANK

<http://comertbank.md>

ENERGBANK

EuroCreditBank

EXIMBANK

[22](http://energbank.com.ro/https://www.ecbm.d/h</p></div><div data-bbox=)

Moldindconbank

MOLDOVA - AGROINDBANK

<https://www.eximbank.md/ro/https://mib.md/https://agroindbank.md/https://agroindbank.md/>

ProCredit Bank

Banca Comercială Română Chișinău

www.procredit.md
<http://www.bcr.md>

VICTORIA BANK

[b](#)
[c](#)
[r](#)
[.](#)
[m](#)
[d](#)
[/](#)
[r](#)
[o](#)
[/](#)
[p](#)
[e](#)
[r](#)
[s](#)
[o](#)
[a](#)
[n](#)
[e](#)
[=](#)
[f](#)
[i](#)
[z](#)
[i](#)
[c](#)
[e](#)
[h](#)
[t](#)
[t](#)
[p](#)
[s](#)
[:](#)
[/](#)
[/](#)
[w](#)
[w](#)
[w](#)
[.](#)
[v](#)
[i](#)
[c](#)
[t](#)
[o](#)
[r](#)
[i](#)
[a](#)
[b](#)
[a](#)
[n](#)
[k](#)
[.](#)
[m](#)
[d](#)

Banca de Finanțe și Comerț

[/https://www.bancacom.ro/https://www.mobiasbanca.md/](https://www.bancacom.ro/https://www.mobiasbanca.md/)

Mobiasbanca - OTP Group

MOLDEXPO

Τηλ.: +373 22 810 462, Φαξ: +373 22 747 420

E-mail: info@moldexpo.md Website: <http://moldexpo.md/>

Κατάλογος εκθέσεων: <http://moldexpo.md/exhibitions/>

• Ξενοδοχεία

APXH TOYPIΣMOY MOΛΔABIAΣ (έχει συγχωνευτεί με την Αρχή Επενδύσεων “InvestMoldova”)

TOURISM AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

AGENTIA TURISMULUI A REPUBLICII MOLDOVA

Website: <http://turism.gov.md/>

Πλήρης κατάλογος τουριστικών καταλυμάτων υπάρχει διαθέσιμος στην ακόλουθη ιστοσελίδα:
<http://turism.gov.md/index.php?pag=hotel&l=>

Κατάλογος τουριστικών γραφείων : <http://turism.gov.md/index.php?pag=agentii&l=>

• Διπλωματικές Αποστολές

Αναλυτικά τα στοιχεία επικοινωνίας των διπλωματικών Αρχών στη Μολδαβία υπάρχουν διαθέσιμα στον κάτωθι ιστότοπο του Υπουργείου Εξωτερικών:

<https://www.mfa.gov.md/en/advanced-page-type/misiuni-ale-republicii-moldova-strainatate>

• Χρήσιμες δημόσιες υπηρεσίες για εισαγωγείς και διανομείς στη Μολδαβία

APXH ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

PUBLIC SERVICES AGENCY

AGENTIA SERVICII PUBLICE

Phone: +373 22 25 70 70

E-mail: anticamera@asp.gov.md; asp@asp.gov.md

Web: <http://www.asp.gov.md/>

ΠΥΛΗ ΕΝΙΑΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΟΙ ΜΟΛΔΑΒΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ONE-STOP SHOP FOR MANAGING GOVERNMENT PERMITS IN MOLDOVA

GHISEUL UNIC PENTRU GESTIONAREA ACTELOR PERMISIVE EMISE DE

INSTITUTIILE PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

<https://actpermisiv.gov.md/#/home>

ΤΕΛΩΝΕΙΑ

CUSTOMS MOLDOVA

SERVICIUL VAMAL

Phone: +373 22 78 88 88 Fax: +373 22 27 30 61

E-mail: customs@customs.gov.md vama@customs.gov.md

Web: <https://customs.gov.md/>

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ & ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
AGENCY FOR CONSUMER PROTECTION AND MARKET SURVEILLANCE
AGENTIA PENTRU PROTECTIA CONSUMATORULUI SI SUPRAVEGHEREA PIETEI

Address: Str. Vasile Alecsandri nr.78, Chisinau

Phone: +373 22 501 980

E-mail: consumator@apcsp.gov.md Web: <http://consumator.gov.md/>

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΟΛΔΑΒΙΑ
COMPETITION COUNCIL OF ROMANIA
CONSILIUL CONCURENTEI

Address: Bul. Stefan cel Mare si Sfint, nr. 73/1, Chisinau

Phone: +373 22 27 45 65, 27 34 43

Fax: +373 22 27 37 43

E-mail: office@competition.md

Web: www.competition.md

• **ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΜΟΛΔΑΒΙΑ**

ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ)
PUBLIC SERVICES AGENCY (LEGAL ENTITIES)
AGENTIA SERVICIIL PUBLICE (PERSOANE JURIDICE)

Phone: +373 22 25 70 70

E-mail: anticamera@asp.gov.md; asp@asp.gov.md

Web: <http://www.asp.gov.md/ro/persoane-juridice>

Εγγραφή επιχειρήσεων :

ΚΡΑΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
STATE TAX SERVICE
SERVICIUL FISCAL DE STAT

Address: str. Constantin Tănase nr.9. Chişinău

Tel.: +373 22 82 33 53 Fax: +373 22 82 33 54

E-mail: mail@sfs.md Website: <https://www.sfs.md/>

Ηλεκτρονικές φορολογικές υπηρεσίες: <https://servicii.fisc.md/>

OTHER SERVICES USEFUL FOR BUSINESSES

Υπουργείο Οικονομίας και

Υποδομών Ministry of Economy
& Infrastructure

<http://mec.gov.md>

+373 (0) 22 250
694

secretariat@mei.gov.md

Υπουργείο Οικονομικών
Ministry of Finance

<http://mf.gov.md/ro>

+373 (0) 22 262
523

cancelaria@mf.gov.md

Association of Professional Accountants and Auditors of the Republic of Moldova (ACAP RM)

Asociatia Contabililor si Auditorilor Profesionisti din Republica Moldova (ACAP RM)

E-mail: info@acap.md Website: <https://www.acap.md/>

11. ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

FEZ Expo-Business-Chisinau

Tel.: (373 22) 414130, 414123

Fax: (373 22) 414138

E-mail: admin@moldova-freezone.md, freezone1@list.ru

Web: moldova-freezone.md

FEZ Ungheni-Business

Tel.: (373 236) 20185, 25545

Fax: (373 236) 20184

E-mail: zel@freezone-ungheni.md

Web: www.freezone-ungheni.md

FEZ Taraclia

Tel.: (373 294) 25505, 25051

Fax: (373 294) 24483

E-mail: zal_pp_taraclia@mail.ru

FEZ Tvardita

Mobile: (373) 693 71840

Tel: (373 291) 63454 FEZ

Otaci-Business

Tel: (373 271) 94626

E-mail: otaci-business@rambler.ru

Free International Airport Marculesti

Tel. /Fax: (373 22) 234299

E-mail: aim.mail@airportmarculesti.com

aeromavia@inbox.ru

Web: www.airportmarculesti.com

Giurgiulesti International Free Port

Tel: (+373 22) 293491/882732

Fax: (+373 22) 292855

E-mail: info@danlog.md Web: www.gifp.md